

Preafericitului Părinte DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Oradea,
7 Aprilie 2020

Părinte Patriarh,

Am citit, cu câteva ore în urmă, declarația purtătorului de cuvânt al Patriarhiei Române: *Slujbele din această perioadă, inclusiv slujba de Florii și cea a Învierii, vor fi săvârșite în biserici, din nefericire, fără credincioși.*

Această replică încheie, în fapt, o paranteză după șase săptămâni de incertitudine. Cele două intervenții ale Preafericirii Voastre (*Comunicatul* din 27 februarie și amendarea *Comunicatului prin Cuvântul Pastoral* din 28 februarie) și înflăcărea incoerentă a Arhiepiscopului Tomisului rezumă poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române.

În urma anunțului domnului Bănescu, înțeleg că așteptarea mea a fost zadarnică. Sub presiunea momentelor grele prin care trece țara noastră, Patriarhia nu are capacitatea să articuleze un răspuns ferm, în duhul Bisericii lui Hristos.

De aceea, îndrăznesc să Vă scriu.

Nu *Coronavirusul* este tema scrisorii mele, ci criza bisericească fără precedent, pe care o generează presiunea mediatică din aceste vremuri.

Ca și până acum, Vă voi scrie onest. Vă rog să citiți aceste rânduri în cheia în care Vi le scriu, cea a dragostei și a grijii pentru Biserică.

Vă aflați într-o situație foarte delicată. Sub patriarhatul Preafericirii Voastre, credincioșii români - pentru prima dată în istorie! - se pare că nu vor participa la Slujba Învierii și la Dumnezeiasca Liturghie în noaptea Sfințelor Paști.

După cum știți, drama va continua inclusiv de Rusalii, în duminica cea mare a Bisericii. Probabil că doar în iulie vor reveni creștinii în bisericile noastre. Iar din toamnă, experimentul se va repeta, încât vor fi alte rânduri de lacrimi de Crăciun și de Bobotează.

Sunteți, de asemenea, cel dintâi ierarh ortodox care a declarat că Hristos Cel Înviat din morți, Dumnezeu nostru și nădejdea mântuirii noastre, poate fi împărtășit credincioșilor cu lingurița de unică folosință. Dacă, până la apariția *Comunicatului* din 28 februarie, discuțiile despre lingurița liturgică erau izolate, limitându-se la superficiale schimburi de replici între internauții teribiliști, nefericitul *Comunicat* întocmit de Preafericirea Voastră a dat naștere unei dispute fără sfârșit.

Justificarea cu cei *mai slabi în credință*, pe care ați încercat-o în *Cuvântul Pastoral*, s-a dovedit o jonglerie stupidă, care a produs și mai multă întristare.

În Biserica lui Iisus Hristos, Preafericite Părinte Patriarh, se pot împărtăși doar cei tari în credință! Oricare credincios ortodox știe că, dacă în viața lui intervin momente de confuzie sau de oarecare îndoială, până nu le depășește, nu se poate cumineca. Credința este o condiție esențială pentru a te putea împărtăși cu Trupul și Sângele Domnului!

În prima duminică de după *Comunicat*, foarte mulți preoți s-au aflat în ipostaza stânjenitoare de a-l contrazice pe Patriarh. Au fost și persoane care s-au apropiat de Potir cu lingurița de plastic. Multe provocări au venit din partea ONG-urilor cu politică anticlericală. Iar avalanșa se pare că nu poate fi oprită.

S-au găsit suficienți teologi care să susțină atitudinea celui care, în clipa de față, dă tonul în Biserica strămoșească. În felul acesta, tot ignorantul care răsfoiește presa a putut afla de la teologii noștri *open minded* că lingurița a fost introdusă în *secolul al XII-lea*.

Ea, de fapt, a fost introdusă în cultul Bisericii mult mai devreme, înaintea celui de-al nouălea Sinod Local de la Constantinopol (861). Iar constantinopolitanii, cel mai probabil, au preluat practica de la antiohieni.

Dar nu lingurița este problema, nici originea ei. Pe cei care ridică această falsă temă îi deranjează, de fapt, Cel Care Se dăruiește pe Sine credincioșilor în căușul linguriței. Nu întâmplător am fost acuzați că folosim succesiv aceeași linguriță pentru a împărți cetățenilor "alcool"! Câtă durere provoacă această blasfemie în sufletele celor care-L iubesc pe Dumnezeu!

Sunt de acord că, în această perioadă, preotul, cu binecuvântarea episcopului său, poate împărtăși bolnavii de Coronavirus după indicațiile Sfântului Nicodim Aghioritul, așa cum apar ele în Pidalion, la tâlcuirea Canonului 28 Trulan. Dar acest pogorământ cred că se poate face doar pentru a-i împărtăși pe cei izolați în saloanele spitalului, de care preotul, datorită rigorilor impuse, nu se poate apropia prea mult.

Însă, în contextul acestei absurde presiuni mediatică, lingurița nu mai este un simplu element din instrumentarul liturgic, **ci devine măsura credinței sau a apostaziei.**

Noi știm că, în cadrul Liturghiei, lingurița ar putea fi eliminată doar dacă revenim la practica primară, anume ca fiecare credincios, prin îndelungată cateheză și pregătire liturgică, să poată primi în palma dreaptă Sfântul Trup, cu solemnitatea împărtășirii clericilor. Dar acest ritual presupune ca fiecare să soarbă din Potir, lucru pe care denigratorii noștri îl vor considera la fel de neigienic precum împărtășirea cu aceeași linguriță.

Tot datorită *Comunicatului* buclucaș din 28 februarie, profesorul de Drept canonic (!) de la Sibiu a făcut o demonstrație îngrozitoare, împărtășind credincioșii fără a folosi lingurița. I s-a părut mai igienic să-și umezească degetele în Sângele Domnului și, apoi, să le atingă de buzele fiecărui credincios. Ceea ce bietul canonist considera a fi o abordare nouă e, de fapt, ritualul de împărtășire al sirienilor iacobiți.

V-am scris câteva detalii despre lingurița liturgică pentru că, așa cum intuim cu toții, Preafericite Părinte Patriarh, când vom reveni la împărtășirea credincioșilor în cadrul Liturghiei, ni se va impune să renunțăm la linguriță.

Criza în care ne aflăm e accentuată și de bagajul de antipatie, care Vă urmărește de multă vreme, datorită altor momente delicate pe care nu le-ați putut gestiona.

De primul dintre ele nu sunteți în niciun fel vinovat. Mă refer la tragicul eveniment de la Colectiv, când, fără să fi greșit ceva, toată ura celor cărora presa progresistă le dirijează emoțiile s-a îndreptat către Preafericirea Voastră.

A venit, apoi, cea mai mare rușine de pe obrazul Bisericii Ortodoxe Române, cazul pedofilului de la Huși. Preoții din întreaga țară trăiesc durerea că, din pensiile mizerabile ale bieților credincioși, din bănuții văduvelor și ai orfanilor, demonizatul pe care l-ați poreclit *episcop retras* trăiește ca un pașă, în condiții pe care le cunoașteți foarte bine.

E cazul să ne amintim despre *Referendumul pentru familie*, o inițiativă neoprotestantă, în care Patriarhia nu avea voie să se implice. Înainte de a face acest pas, se cuvenea să solicitați sondaje, să vă asigurați că proiectul ar avea succesul dorit și, abia apoi, să susțineți inițierea lui. După acel episod, Biserica a ieșit cu imaginea șifonată, iar lupta pentru o societate normală a fost definitiv pierdută.

Pe rețelele de socializare, cele mai multe vizualizări le au clipurile în care Preafericirea Voastră și alți câțiva ierarhi ați elogiât anumiți politicieni pe care poporul îi urăște.

Oare ce sentimente se-nfiripă în sufletele credincioșilor care-L caută pe Dumnezeu, când văd că, înaintea lor, lângă Potirul Împărăției, Patriarhul țării sau unul dintre ierarhi îi îndeamnă pe bieții preoți să-i cânte *Vrednic este!* unui politician corupt și imoral, pe care, nu departe de altar, îl așteaptă amanta pentru care și-a părăsit familia?

Cât pot îndura bătrânicile noastre evlavioase, cu obrajii subțiați de post? Cum să le explicăm acele imagini mamelor care se trezesc în miez de noapte, când le adorm copiii, să-și completeze șirul de metanii? Ce credibilitate mai avem înaintea tinerilor care-și iau viețuirea creștină în serios?

De drama aceasta, pe care o trăim ca neam în mijlocul unei isterii mondiale, nu sunteți singurul vinovat. Cumplita prăpastie duhovnicească ni se datorează nouă, tuturor slujitorilor Altarului, că nu ne-am ridicat la misiunea pe care ne-a încredințat-o Domnul și nici n-am știut răspunde încrederii pe care acest popor ne-a dăruit-o.

Am observat, Părinte Patriarh, cum oamenii din proximitatea Preafericirii Voastre caută oarecare complicitate în rândul intelectualilor care, în general, au avut o atitudine favorabilă Bisericii. Teologi cu ținută academică, acompaniați de intelighenția dâmbovițeană, își justifică lamentabil frica și, în cele din urmă, îndepărtarea de logica după care, de veacuri, a funcționat Biserica lui Hristos pe pământ.

Poziționarea aceasta este penibilă. Noi nu avem astăzi o intelectualitate cu conștiință bisericească. Cei mai mulți dintre intelectualii vizibili nu sunt creștini asumați, ci au doar o identitate culturală, construită pe valori general-creștine. Această situație nu văd cum poate fi schimbată de o generație de ierarhi și preoți fără conștiință eclezială și în mijlocul unui popor ortodox fără conștiință euharistică.

V-am scris aceste lucruri pentru a Vă conștientiza că suntem responsabili de drama unui popor de oameni hăituiți și depresivi. Nu avem voie, ca Biserica, să îngăduim acestui regim antihristic să lovească în comuniunea poporului român cu Hristos!

Am citit și ascultat opiniile unor ierarhi și preoți că lucrurile acestea se întâmplă pentru păcatele noastre și că e o binevenită vreme de izolare și de pocăință. E cuviincios să gândim așa până la un punct.

Observ că fiecare popă a preluat lozinca mitropolitului Hierotheos Vlachos, anume *să facem din fiecare casă o biserică*. Dar lucrul acesta trebuie să-l facem întotdeauna, nu doar în vreme de epidemie! Biserica mică de acasă (familia) nu poate înlocui niciodată comunitatea parohială, biserica mare, euharistică, Împărăția lui Dumnezeu în realitatea seculară.

Îndemnul la smerită ascultare, la tăcere, la ajunare de Liturghie poate fi înțeles în cheia Păresimilor. Am făcut, deja, un prea mare compromis, îndepărtând credincioșii de Liturghia acestor duminici, când Biserica dezvoltă un discurs teologic esențial pentru echilibrul duhovnicesc al creștinului.

Dar în fața Praznicului Învierii lui Hristos, Dumnezeu nostru, Biruitorul morții, trebuie să construim o altă abordare!

Dacă românii vor întâmpina Paștile izolați în casele lor, cuprinși de frică, fără nădejde, înseamnă, Preafericite, că noi i-am trădat pe cei care și-au pus nădejdea în noi.

Și nu doar pe ei, ci, mai ales, pe Cel Care l-a strigat pe Lazăr, al cărui trup deja putrezise. E cazul să vă amintesc cum mortul, cu trupul bandajat, cu picioarele și mâinile acoperite de fâșii de pânză, cu chipul acoperit de mahrama mortuară, a ieșit afară din mormântul care duhnea a hoit. Lazăr cel mort de patru zile, Părinte Patriarh!

Cât de minunat este Dumnezeu nostru, de Care ne ascundem de frica unei răceli!

Trăim o panică generală pentru că ne vom îmbolnăvi și vom muri. Dar, oare, abia acum am aflat că vom muri? Nu știam noi asta? Nu propovăduim noi că, înainte de a fi înviați de Hristos Domnul, vom muri?

Eu știam că tema vieții noastre nu e că vom muri, ci cum vom muri!

Ați scris undeva, nu rețin unde anume, că spiritualitatea ortodoxă este în comuniune de gândire diacronică cu Sfinții Apostoli și cu Părinții Bisericii. E momentul să Vă amintiți acest adevăr și să acționați în duhul Părinților, oricât de greu Vi s-ar părea!

Biserica are o îndelungată experiență în depășirea epidemiilor. Amintiți-Vă că, în vechime, persecuțiile porneau adesea în vreme de molimă. Păgânii credeau că zeii se răzbună fiindcă nu li se închină creștinii. Dar Părinții Bisericii, cei care, asemenea Preafericirii Voastre, purtau peste umeri omoforul responsabilității pastorale, nu opreau slujirea Liturghiei, ci înteteau rugăciunea.

Ligitimând astăzi, ca Biserică, măsurile care ne interzic prezența de la slujba Învierii, legitimăm, de fapt, fiara care devorează sănătatea spirituală a poporului român. Legitimăm inclusiv legea care impune educația sexuală în școli, act normativ promulgat în plină pandemie. Și, nu peste mult timp, căsătoriile între persoane de același sex!

Îndrăznesc să Vă propun, Părinte Patriarh, un program pentru a depăși această criză:

1.) Mai întâi de toate, Vă rog să dispuneți o măsură igienică: încetarea transmisiunii slujbelor online! Știți bine că, la nivelul Patriarhiei Române, nu se respectă o rânduială unitară. Au circulat, zilele trecute, înregistrări cu preoți care au săvârșit Liturghia Darurilor Înaintesfînțite la Praznicul Bunei-Vestiri. Alții au transmis, în zilele de rând ale Postului, Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur.

Abundă internetul de secvențe înfloritoare cu preoți îmbrăcați în veșminte, lălăind cântări pietiste și pricesne cu versuri eretice. Nu știu de unde au apărut atâția călugărași pe care nu-i mai încap darul profeției. Am văzut chiar Sfântul Antimis deschis pe masa de bucătărie, cu storcătorul de fructe și fierbătorul în fundal. Cui folosește toată dezordinea aceasta? Incoerența în slujirea liturgică, iconografie și cântare dezvelește haosul pe care, în scurt timp, nu-l vom mai putea gestiona. Aveți deja o măsură de compromis pentru cei care au de gând să vizioneze slujbele online. Nu e nevoie de alte canale decât Trinitas! Știm bine că harul Dumnezeieștii Liturghii nu se transmite în felul acesta, ci e doar o formă de dulceagă amăgire.

2.) Pentru a contracara acțiunile potrivnicilor noștri, Vă sugerez să formați un comitet din medici onești (nu neapărat credincioși, ci oameni cu ținută academică și probitate profesională!), virusologi și mibrobiologi, care să întocmească, la solicitarea Patriarhiei Române, un raport amănunțit din care să reiasă condițiile de siguranță sanitară care ar trebui respectate pentru a fi oficiată Slujba Învierii, cu participarea credincioșilor.

3.) Pe baza raportului Comitetului medical, un alt comitet, format din preoți de parohie cu experiență pastorală, sociologi și psihologi să întocmească un regulament strict, care să asigure desfășurarea slujbei în vreme de epidemie.

Aceste condiții să le prezentați autorităților de Stat, afirmând cu fermitate că Slujba din noaptea Sfințelor Paști, sub nicio formă, nu poate fi oficiată fără credincioși.

Sunt foarte multe fabrici în care, în această perioadă, sute de angajați muncesc umăr la umăr. Acei oameni călătoresc cu mijloacele de transport în comun și sunt incomparabil mai expuși virusului decât credincioșii care vor veni la slujbele Bisericii.

Ne vom lua angajamentul de a asigura un climat adecvat desfășurării slujbelor în siguranță sanitară. Vom spune cu insistență credincioșilor care prezintă minime simptome gripale să nu vină la biserică. Putem chiar să le recomandăm celor care se consideră vulnerabili să rămână în casele lor anul acesta, de Înviere.

Slujba va fi săvârșită în aer liber, iar credincioșii vor respecta normele de distanțare socială.

4.) Să Vă asumați crucea de a fi patriarh în aceste vremuri! Aveți minunatul exemplu al Patriarhului Ilia al II-lea al Georgiei.

Cu credință în Dumnezeu, să anunțați poporul că, în aceste vremuri de cumplită încercare, Biserica este alături de popor, pentru popor, în dragostea lui Hristos. De aceea, oricât de greu vor înțelege cei străini de Biserică, vom fi cu toții, cler și credincioși, la slujba Învierii lui Hristos!

Noi știm, Părinte Patriarh, că, dacă vom fi lăsați să ne rugăm nestingheriți, Domnul ne va asculta rugăciunea și va opri *mustrarea lui cea dreaptă care s-a pornit asupra noastră*.

Și mai știu că eu, ca preot, mă pot îmbolnăvi. Sunt atât de păcătos și de nevrednic de lucrarea lui Dumnezeu, încât nu îndrăznesc să-I cer ca boala să mă ocolească, ci pot doar să mă încred în mila Lui. Dar mai știu bine, Preafericirea Voastră, că Dumnezeu mă ascultă de fiecare dată când mă rog pentru credincioșii pe care îi păstoresc.

Suntem oameni ai Bisericii și avem datoria de a gândi în duhul Bisericii.

Revenirea la slujirea firească va alunga epidemia!

Și acest lucru nu înseamnă, cum penibil s-a argumentat, să-L ispitești pe Dumnezeu. Ci presupune să te încrezi cu toată ființa ta iubirii Sale milostive.

Părinte Patriarh,

Una din calitățile incontestabile ale Preafericirii Voastre este că ați găsit, întotdeauna, o cale de eficientă comunicare cu politicienii și cu oamenii însetați de putere și măcinați de lăcomie și de gânduri meschine. Pe aceștia ați știut, multă vreme, cum să-i aliniați pentru a Vă susține interesele imediate.

Astăzi, Dumnezeu Vă oferă șansa de a fi deasupra clipei grele care s-a abătut peste noi.

Folosindu-Vă de autoritatea pe care ați avut-o cândva, cumpănind lucrurile cu luciditate, dacă veți oferi poporului român bucuria pascală, veți îngropa toate neajunsurile și greșelile de până azi și veți fi considerat, cu adevărat, un patriarh providențial.

Altfel, fără curajul mărturisirii, ne veți arunca pe toți în groapa cu lei.

Hristos a înviat!

Preot Ciprian Mega